

Nr 37

Av herr **Huss**, om åtgärder till förhindrande av införsel i landet av skadegörare i vegetabiliska produkter.

Efter den senaste ändringen av instruktionen för statens växtskyddsanstalt (SFS 508/1952) framgår det klart, att växtskyddsanstalten som en av sina viktigare uppgifter har att »göra undersökningar och utredningar angående sådan skadegörelse på lagrade vegetabiliska produkter och därav beredda livsmedel, som förorsakas av insekter och andra lägre djur samt av lägre växter, ävensom angående medlen att förekomma och hejda dylik skadegörelse».

Det är helt naturligt att åtskilliga åtgärder i kampen mot förrådsskadegörarna liksom åtgärder mot andra parasiter och sjukdomar måste vara av förebyggande natur.

En mycket viktig sådan förebyggande åtgärd synes vara att med alla till buds stående medel hindra spridning av dessa skadegörare och då framför allt att förhindra en import av dem. Åtskilliga av förrådsskadedjuren utvecklas snabbt och besitta en nästan otrolig förökningsförmåga. Det är därför ingalunda ovanligt att vid import av lagrade vegetabiliska produkter, t. ex. spannmål, majs och foderkakor, dessa äro svårt angripna av olika slag av förrådsskadeinsekter. Även om flera av de därvid förekommande arterna ej förmå övervintra i oeldade magasin i vårt land, kvarstår dock att de i alltför många fall hinna spridas inom landet och därvid framför allt vinna fotfäste i förråd inom uppvärmda lokaler och bli besvärliga skadegörare i livsmedelsbutiker och i hushållen. Som exempel må nämnas den svartbruna mjölbaggen (*Tribolium destructor*), vilken på några decennier spritt sig över stora delar av Europa och inte minst i vårt land blivit ett besvärligt skadedjur i livsmedelsförråd. Det är sålunda en angelägen uppgift att hindra fortsatt införsel av förrådsskadegörare.

I detta sammanhang bör framhållas, att den svartbruna mjölbaggen på sistone börjat framkalla allvarliga olägenheter även såsom bostadsohyra. Sålunda har i Malmö under år 1954 iakttagits mer eller mindre omfattande invasion av mjölbaggar i bostadslägenheter i icke mindre än 170 fall. Denna insekt hotar därför att bli en allvarlig konkurrent och efterträdare till vägg-lusen.

I syfte att helt hindra eller i varje fall väsentligt minska riskerna för införsel samt spridning inom landet av farliga skadegörare på växter finnas

redan en hel rad av kungörelser (t. ex. rörande potatisål, potatiskräfta, blodlus och koloradoskalbaggen). För införsel av levande växter och växtdelar, väsentligen sådana, vilka kunna tänkas bli föremål för fortsatt odling i vårt land, gälla särskilda bestämmelser, enligt vilka växterna skola vara fria från vissa farliga parasiter och beträffande några av de farligaste parasiterna, att de växter, som skola hit införas, ha vuxit på visst avstånd från kända förekomster av dessa parasiter.

För kontroll av efterlevnaden av dessa bestämmelser har även växtskyddsanstalten en särskild inspektionsavdelning med växtinspektörer i vissa större importhamnar.

Det finnes sålunda redan en anstalt med uppgift att bl. a. bedriva undersökningar och utredningar angående medlen att förekomma och hejda förrådsskadegörare, och denna anstalt har även vissa inspektionsuppgifter till förhindrande av införsel av farliga skadegörare på växter. Det vore därför lämpligt om denna anstalt även ålades viss övervakning av förekomsten av skadegörare hos importerade vegetabiliska produkter, så att införsel av förrådsskadegörare kunde förhindras. Måhända skulle en skyldighet att utöva inspektion på all import av detta slag medföra en alltför stor ökning av anstaltens arbetsbörda, men utfärdandet av bestämmelser om vissa krav på frihet från skadegörare i den importerade varan och rätt till inspektion bör i varje fall komma till stånd.

Med stöd av vad ovan anförts om riskerna för införsel till landet av farliga förrådsskadegörare och under hänvisning till redan gällande bestämmelser med syfte att förhindra införsel av för växtligheten farliga skadegörare hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att åt statens växtskyddsanstalt uppdrages företaga utredning i ärendet och skyndsamt inkomma med förslag till bestämmelser om frihet från skadegörare i krav på importerade vegetabiliska produkter och om inspektion vid import av sådana varor.

Stockholm den 19 januari 1955

Ragnar Huss